

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
M.F.H. Budel

begrotingsprogramma
2 Ruimtelijk Domein

b en w-vergadering
21 augustus 2018

agendapunt
0

bijlage(n) ter inzage
5

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

informatieavond

agendapunt

raadsvergadering

agendapunt

onderwerp
Nieuw Zwembad Velp.

INHOUD VOORSTEL

- Het nieuwe zwembad Velp uitbreiden met een doelgroepenbad en een peuter-/kleuterbad;
- een krediet van € 1.731.223,00 beschikbaar stellen voor de bouw van het doelgroepenbad en een peuter-/kleuterbad;
- kennisnemen van het resultaat van de exploitatiescan en het bezien van alternatieve beheervormen, zoals opgedragen in het raadsbesluit d.d. 23 februari 2016 (amendement: 'Zwemmen in een gezonde financiële omgeving').

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Dit voorstel draagt bij aan het sportaccommodatiebeleid en levert een zinvolle bijdrage aan de Wmo-doelstellingen en aan het versterken van het doelgroepenbeleid op sportgebied. Daarnaast betreft dit voorstel een stap in de ontwikkeling van een nieuw zwembad in de gemeente Rheden.

2 Wat is de aanleiding?

Het resultaat van de aanbesteding is bekend. Eén bassin kan binnen het door de raad beschikbaar gestelde budget gerealiseerd worden. Er heeft een exploitatiescan plaatsgevonden en er zijn alternatieve beheervormen bekeken, waarmee invulling is gegeven aan het amendement d.d. 23 februari 2016. De behoefte van de samenleving aan een apart doelgroepenbad kan niet binnen het door de raad beschikbaar gestelde budget gerealiseerd worden. Gezien de toegevoegde waarde ervan, wordt alsnog verzocht een apart doelgroepenbad toe te voegen. Daarnaast zijn er vanuit de gebruikers een paar aanvullende wensen geuit, die het nieuwe bad volwaardiger maken. Voorgesteld wordt een peuter-/kleutervoorziening toe te voegen.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Het raadsbesluit van 23 februari 2016 en het resultaat van de aanbesteding.

4 Wat willen wij bereiken?

Met dit raadsbesluit willen wij bereiken dat er een breed toegankelijke zwemvoorziening wordt gerealiseerd waarin zoveel mogelijk doelgroepen optimaal kunnen worden bediend, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de maatschappelijke/Wmo-doelstellingen.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Toevoegen doelgroepenbad: biedt belangrijke voordelen

De voordelen van een doelgroepenbad zijn onder andere:

- Meerdere doelgroepen tegelijk bedienen/efficiëntere programmering.
- Aantrekkelijker en volwaardiger zwemvoorziening, dus meer zwemanimo.
- Afzonderlijk baden te benutten en qua temperatuur te regelen.
- Het is een toekomstbestendig concept: de gehele bandbreedte aan doelgroepen is voor de langere termijn (40-50 jaar) goed te bedienen.
- Wij komen tegemoet aan de bredere wens vanuit de samenleving: 1^e-lijnszorg (o.a. huisartsen, fysiotherapie) en de vergrijzende doelgroep zelf.
- Een doelgroepenbad is bij uitstek geschikt voor preventie en revalidatie: er zal minder vaak en minder snel een beroep gedaan worden op individuele Wmo-voorzieningen.

Vanuit diverse hoeken wordt aangedrongen op het toevoegen van een doelgroepenbad. Gebruikers, diverse inwoners, huisartsen, fysiotherapeuten en ook het Sportbedrijf zien graag een doelgroepenbad toegevoegd. De eerstelijnsdisciplines benadrukken het belang van een doelgroepenbad voor mensen die kwetsbaar zijn geworden en lichamelijke ongemakken of beperkingen hebben. Veel reguliere sporten zijn dan niet meer mogelijk, maar bewegen in het water vaak wel. Fysiotherapeuten kunnen bij bepaalde doelgroepen veel bereiken met bewegen in water. Wij zijn en gaan in gesprek met 1^e-lijnszorg-verleners, beweegcoaches, consultants Wmo en verzekeraars om vroegtijdige verwijzing naar algemeen toegankelijke voorzieningen te bewerkstelligen.

Overall in Nederland neemt het aantal ouderen de komende jaren toe, ook in de gemeente Rheden. Volgens bevolkingsprognoses van het ABF zal in de periode 2016-2046 het aantal 65-plussers groeien van 11.024 naar 15.629 in onze gemeente. Procentueel is dit een toename van 25% naar 36% van het totaal aantal inwoners.

Wat betreft de bereikbaarheid van de nieuwe zwemvoorziening kunnen voor inwoners van de gehele gemeente logistieke voorzieningen worden getroffen. Hier wordt na een positief besluit over de toevoeging van een doelgroepenbad uitvoering aan gegeven.

Zie ook bijlage 1: 'Inhoudelijke overwegingen doelgroepenbad' voor een nadere toelichting op de overwegingen om een doelgroepenbad te willen.

Doelgroepenbad past niet binnen het financiële kader van de nieuwe zwemvoorziening

In 2016 is het toevoegen van een doelgroepenbad eveneens aan uw raad voorgelegd. De inhoudelijke voordelen wogen voor uw raad toen niet op tegen de op dat moment bekende meerkosten ervan. Uw raad heeft toen opgedragen binnen de financiële kaders mogelijkheden te zoeken om een tweebassinconcept mogelijk te maken door bijvoorbeeld slim aan te besteden of een alternatieve wijze van exploitatie.

De aanbesteding heeft helaas geen ruimte gegeven voor een apart doelgroepenbad. Dit is met name te wijten aan de marktontwikkeling. De bouw prijzen zijn enorm gestegen. Ook uit de exploitatiescan en het inzoomen op alternatieve beheervormen blijkt dat het realiseren van een apart doelgroepenbad niet binnen het door uw raad in 2016 gestelde financiële kader past. Zie onder het kopje Amendement 'Zwemmen in een gezonde financiële omgeving' voor een nadere duiding op dit punt.

Financiering doelgroepenbad vanuit de Wmo

De nieuwe coalitie heeft de versterking van het doelgroepenbeleid voor sport en bewegen hoog op haar agenda staan. Een doelgroepenbad past binnen dit kader én draagt bij aan de Transformatieopgave: minder beroep op individuele maatwerkvoorzieningen, meer beroep op preventieve algemene voorzieningen. Het initiatief draagt tevens bij aan de programma's Leefstijl en Bewegen.

Er zijn voordelen te behalen op bijvoorbeeld het behouden en versterken van spierkracht, de coördinatie, de levenslust en vitaliteit. Deze laten zich naar verwachting financieel vertalen in voordelen op de uitgaven van bijvoorbeeld de Hulp bij het huishouden en de Groepsdagbesteding.

Vanuit het Wmo-beleidsveld is gekeken naar welke maatschappelijke en financiële waarde een doelgroepenbad als collectieve voorziening in het kader van de Wmo heeft. Het jaarlijks beschikbaar stellen van geld voor een doelgroepenbad wordt gezien als preventief investeren: er zal hierdoor minder een beroep gedaan worden op individuele maatwerkvoorzieningen. Vanuit deze optiek is te rechtvaardigen dat de kosten van het doelgroepenbad worden gefinancierd uit Wmo-middelen. Zie voor een nadere toelichting en onderbouwing bijlage 2 'Memo Financiering Doelgroepenbad vanuit de Wmo'.

Het college heeft Tien Organisatieadvies gevraagd te bekijken of de denkrichting van de financiële dekking wordt onderschreven. Tien Organisatieadvies onderschrijft dat investeren in een algemeen toegankelijk voorziening op termijn voordeel oplevert aan de uitgavenkant van de individuele maatwerkvoorzieningen. Zij zeggen daarnaast dat de exacte omvang van het voordeel niet te berekenen is. Er zijn geen praktijkvoorbeelden met duidelijke kwantitatieve financiële effecten voor handen.

De gemeente zal door middel van marketing en communicatie actief gaan sturen op het gebruik van het doelgroepenbad en op verminderde instroom bij de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Hierdoor wordt er minder aan de Wmo uitgegeven dan anders het geval zou zijn geweest. In het eerste kwartaal van 2019 volgt er een implementatieplan. Wij monitoren de maatschappelijke opbrengsten van het doelgroepenbad. Deze worden dan nader geprofileerd en geanalyseerd.

Z.s.m. een besluit over het doelgroepenbad

Er wordt aangedrongen op het nu maken van de keuze voor een doelgroepenbad. Er zijn met de partij die de aanbesteding heeft gewonnen afspraken gemaakt over het ontwerpen, bouwen en onderhouden van het nieuwe zwembad. Dit traject loopt en er wordt gewerkt aan het definitieve ontwerp van het nieuwe zwembad. De omgevingsvergunning is inmiddels aangevraagd. Bij een raadsbesluit in september 2018 is een wijziging relatief makkelijk en tegen zo min mogelijk kosten te verwerken. Nu is het moment voor de keuze voor een doelgroepenbad waarbij de extra kosten voor het lopende project zo laag mogelijk zijn. Wij bouwen een zwembad voor in ieder geval de komende 40 jaar. Nu is het moment om deze voorziening toe te voegen (zie ook paragraaf 7 van dit voorstel: 'Wat zijn de risico's').

Er bestaat aanbestedingstechnisch geen risico als het doelgroepenbad alsnog wordt toegevoegd. Een doelgroepenbad was destijds namelijk onderdeel van de uitvraag. Andere marktpartijen kunnen zich dan ook niet benadeeld voelen.

Toevoegen peuter-/kleuterbad

Het uitgangspunt voor de nieuwe zwemvoorziening is een doelmatige zwemvoorziening met mogelijk een peuter-/kleuterbad. Het door uw raad meegegeven budget blijkt niet toereikend voor het toevoegen van een peuter-/kleuterbad. Deze voorziening kan ruimtelijk worden ingepast.

Een peuter-/kleuterbad zit nu ook in zwembad De Dumpel en zorgt ervoor dat het zwembad ook geschikt is voor jonge gezinnen en er, zoals ook nu in De Dumpel, baby-, peuter- en kleuteractiviteiten kunnen plaatsvinden. Hiermee wordt het nieuwe zwembad bereikbaar voor alle doelgroepen in alle levensfasen en is het nog beter te exploiteren. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen € 12.500,00.

Daarnaast is vanuit de gebruikers de wens voor een sauna, stoomcabine en whirlpool ingebracht. Ook deze voorzieningen zijn ruimtelijk in te passen. Omdat deze aanvullingen naar verwachting geen extra bezoekers zullen trekken, een meer recreatief karakter hebben en naar verwachting een jaarlast van € 45.000,00 met zich meebrengen, worden deze voorzieningen niet voorgesteld. De toegevoegde waarde van deze voorzieningen staat niet in verhouding tot de kosten ervan.

Invulling sport-/speelvoorziening

De ruimtelijke effecten van de wijziging ten gevolge van de komst van het doelgroepenbad worden nader bekeken in overleg met de omgeving.

6 Wat gaat het kosten?

Kosten

Bij de aanbesteding is de markt alle ruimte gegeven om binnen het taakstellend budget een zwembad te ontwerpen, bouwen en onderhouden. Het resultaat is een prima zwembad binnen de meegegeven financiële kaders, maar de markt is niet in staat geweest binnen de kaders een apart doelgroepenbad te realiseren. De aangetrokken economie en de situatie in de bouw hebben hierbij een cruciale rol.

Het ziet er op dit moment naar uit dat het nieuwe zwembad, bestaande uit 1 bassin binnen het financiële kader gerealiseerd kan worden.

Een apart doelgroepenbad en een peuter-/kleuterbad vraagt om een investeringsbedrag van € 1.731.223,00 dat met € 184.500,00 per jaar gedekt kan worden uit het Wmo-budget voor Algemeen Toegankelijke Voorzieningen.

Tijdens de aanbesteding zijn er afspraken gemaakt over de prijs van het nieuwe zwembad. Deze prijs geldt tot einde werk. Ook de prijs van het doelgroepenbad ligt vast. Echter, deze prijs geldt als het doelgroepenbad samen met de rest van het zwembad gebouwd kan worden. Indien door toedoen van de gemeente of andere externe factoren de planning uit de pas gaat lopen, waardoor de bouw stil komt te liggen of werkzaamheden bijvoorbeeld in twee fasen uitgevoerd moeten worden, dan kan dit een negatieve invloed hebben op de afgesproken prijzen. Met een besluit over het doelgroepenbad in september is dit niet het geval.

Het uitbreiden van het nieuwe zwembad met een doelgroepenbad levert een vertraging van ongeveer 3 maanden op. De kosten hiervan bedragen ongeveer € 30.000,00 per maand. Architectonisch en installatietechnisch moet het ontwerp dat is aanbesteed worden uitgebreid met het doelgroepenbad en peuter-/kleuterbad. Deze kosten bestaan dan onder andere uit de aanpassingskosten van het ontwerp. Deze zijn te dekken uit de post onvoorzien binnen de raming van het project.

Amendement 'Zwemmen in een gezonde financiële omgeving'

Uw raad heeft hiermee opgedragen binnen de financiële kaders mogelijkheden te zoeken om een tweebassinconcept mogelijk te maken door bijvoorbeeld slim aan te besteden of een alternatieve wijze van exploitatie. Het amendement is bijgevoegd (bijlage 3). Er is een exploitatiescan uitgevoerd en alternatieve beheervormen zijn bekeken.

Exploitatiescan

In de exploitatiescan is stilgestaan bij de toekomstige exploitatie van 1 bassin en 2 bassins. De uitkomst van de aanbesteding is hierin verwerkt. 2 bassins past niet binnen het financiële kader.

Met het nieuwe zwembad kan een groeiambitie voor verenigingszwemmen en instructiezwemmen worden gerealiseerd. Ook op andere categorieën is een (beperkte) groeiambitie realistisch vanwege het grotere wateroppervlak en de verbeterde uitstraling/ambiance. De geraamde kosten van het toevoegen van een doelgroepenbad bedragen € 172.000,00 per jaar. Het totaal aantal bezoekers van een zwemvoorziening met een wedstrijdbad én een doelgroepenbad is weliswaar hoger, maar daartegenover staat dat bijvoorbeeld de onderhoudskosten, de verbruikskosten en de personele kosten ook hoger uitvallen. Nadat uw raad een definitieve keuze heeft gemaakt over de configuratie van het nieuwe zwembad, gaat Sportbedrijf Rheden de exploitatie van het nieuwe zwembad voorbereiden. De exploitatiescan wordt dan vertaald naar o.a. openstelling, activiteitenrooster, personeelsroosters, afspraken met huurders, beheer, schoonmaak en toezichtplannen. Voor de complete exploitatiescan wordt verwezen naar bijlage 4.

Alternatieve beheervormen

Er zijn diverse beheervormen mogelijk:

- Gemeentelijk beheer.
- Interne verzelfstandiging.
- Externe verzelfstandiging (winstoogmerk, bijvoorbeeld onder Sportbedrijf Arnhem).
- Uitbesteding aan een stichting.
- Uitbesteding aan een marktpartij (winstoogmerk).

Het is niet de verwachting dat met andere beheervormen een beperkter exploitatietekort te realiseren is (zie hoofdstuk 5 van de Exploitatiescan, bijlage 4).

Financiering vanuit Wmo-budget Algemeen Toegankelijke Voorzieningen

Het voor het doelgroepenbad en peuter-/kleuterbad beschikbaar stellen van geld uit het Wmo-budget voor Algemeen toegankelijke voorzieningen, gaat niet ten koste van andere voorzieningen. Het bedrag is binnen dit budget beschikbaar. Het totale Wmo-budget voor Algemeen Toegankelijke Voorzieningen bedraagt € 500.000,00. Daarvan wordt € 300.000,00 structureel en € 200.000,00 incidenteel ingezet. Uit het incidentele deel kunnen het doelgroepenbad en het peuter-/kleuterbad betaald worden. Van het incidentele deel wordt dan € 184.500,00 structureel bestemd. Hiermee worden de doelen van het transformatieplan gehaald.

7 Wat zijn de risico's?

Als het besluit tot het uitbreiden doelgroepenbad wordt uitgesteld of er wordt bijvoorbeeld over een paar jaar alsnog besloten tot een doelgroepenbad, dan liggen de extra kosten fors hoger dan nu geraamd. Dan staat het nieuwe bad er namelijk al en is de bouwkundige en installatietechnische aanpassing ingrijpender/duurder dan nu het geval.

De partij die de aanbesteding heeft gewonnen, heeft het werk aangenomen voor een vast bedrag tot einde van het werk (zie ook paragraaf 6 'Wat gaat het kosten').

Vanaf 2019 wordt het BTW-regime voor onder andere investeringen in sportaccommodaties aangepast. Hierdoor vervalt voor organisaties die geen winst beogen, het recht om BTW te verrekenen. Deze autonome ontwikkeling heeft voor het zwembadproject mogelijk negatieve financiële gevolgen. Er is een compensatieregeling in het leven geroepen. Zodra duidelijk is wat dit voor het zwembadproject betekent, wordt hier zo nodig op teruggekomen.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Vanuit de samenleving (o.a. klankbordgroep, gebruikers, omwonenden, 1e-lijnszorg) wordt sterk aangedrongen op een doelgroepenbad. In bijlage 5 is een drietal brieven opgenomen.

Ook uw raad heeft hier bij herhaling aandacht voor gevraagd.

Een peuter-/kleuterbad zit nu ook in zwembad De Dumpel en zorgt ervoor dat het zwembad ook geschikt is voor jonge gezinnen en er, zoals ook nu in De Dumpel, baby-, peuter- en kleuteractiviteiten kunnen plaatsvinden. Hiermee wordt het nieuwe zwembad bereikbaar voor alle doelgroepen in alle levensfasen en is het nog beter te exploiteren.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

De omgeving, klankbordgroep en gebruikers zijn na het collegebesluit door middel van een nieuwsbrief op de hoogte gebracht over dit raadsvoorstel.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

De gemeenteraad wordt op de hoogte gehouden van substantiële wijzigingen. Het gebruik van het doelgroepenbad wordt gemonitord.

De Steeg, 28 augustus 2018

Burgemeester en wethouders van Rheden,

C.F. van Eert,
burgemeester.

J.W. Kettelerij,
secretaris.

Ontwerp-raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 augustus 2018;

b e s l u i t :

- het nieuwe zwembad Velp uit te breiden met een doelgroepenbad en een peuter-/kleuterbad;
- een krediet van € 1.731.223,00 beschikbaar te stellen voor de bouw van het doelgroepenbad en peuter-/kleuterbad;
- kennis te nemen van het resultaat van de exploitatiescan en het bezien van alternatieve beheervormen, zoals opgedragen in het raadsbesluit d.d. 23 februari 2016 (amendement: 'Zwemmen in een gezonde financiële omgeving').

De Steeg, 25 september 2018

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.